

[Morten Lange.]

en langt mere rationel og dybtgående landbrugslovgivning er noget, som vi bestemt ikke kan vente på, jeg vil ikke engang sige i årevis, men knebent i månedsvi.

Jeg har et par gange under debatten her hørt, at nu vil man lade denne eller hin detalje gå til videre behandling i landbokommissionen; så kom der nok et eller andet ud af det. Jeg tror, jeg helt generelt må bede regeringen overveje to ting. For det første om det ikke ville være rimeligt her i tinget at tage en mere generel debat om landbrugsspørgsmål, inden noget som helst blev debatteret videre i landbokommissionen, og for det andet om landbokommissionen egentlig overhovedet er en fornuftig og rationel kommission at henlægge denne store strukturdebat til. Nu har den siddet i en række år, og der er kommet det ene og det andet fra den, mestendels hvad jeg vil kalde skikkelige småreformer, og det er nu egentlig ikke det allerbedste grundlag for en storreform, hvis man finder en kommission, der har været vant til at arbejde mere reformistisk end revolutionært, og så pludselig opfordrer den til, at nu skal den tage de store linjer op.

Jeg tror også, landbokommissionen er forkert sammensat til det. Det er i alt for høj grad en fortsættelse af det, der altid har været skik her i Danmark, nemlig at landbrugets repræsentanter fastlagde landbrugspolitikken. Det er naturligvis også en mulighed, men med de reformer, vi i dag står over for, er det i langt højere grad et anliggende, som vedkommer hele befolkningen. Som sagt, i hvert fald en generaldebat her i folketinget til at stikke nogle retningslinjer ud og så en alvorlig overvejelse af, om landbokommissionen i det hele taget har en sammensætning, som gør, at man kan vente virkelig vidtrækkende resultater fra den. Jeg har mine tvivl.

Der har endvidere været nævnt et par andre ting, som går ud over loven. Jeg finder i den anledning grund til at understrege, at denne lov jo egentlig må betragtes som en mulighed for at lave landsplanlægning for landbruget. Jeg håber, den i vid udstrækning bliver brugt sådan. Når man benytter udtryk som, at beliggenheden er i orden — og det har været nævnt flere gange — så rører man ved noget vigtigt, men beliggen-

heden skal naturligvis ikke alene være i orden, sådan at forstå, at to parceller på lempelig vis kan lægges sammen; man må også se på, om det er områder, hvor man kan forvente at landbruget vil blive oprettholdt fremover i nogen væsentlig udstrækning. Det er altså ikke blot et arronderings-spørgsmål, det er også et spørgsmål om landsplanlægning for hele vort landbrug; noget, jeg mener vi i højeste grad trænger til og må søge fremmet.

Man nævner i forbindelse med dette lovforslag også spørgsmålet om hektargrænsen. Jeg skal for mit eget vedkommende sige, at der findes som bekendt to grænser, en nedre på 35 ha og en øvre på 75 ha. Jeg vil gå ud fra, at udviklingen må gå i retning af, at den nedre af disse grænser har været en midlertidig grænse for at give de grupper af landmænd, som vi indtil for nogle år siden holdt på en 17 ha-grænse, en første chance. Det synes jeg var rimeligt, men dermed står der ikke, at denne grænse skal være evig, og jeg kunne forestille mig, at den trænger til at blive taget op til revision inden alt for længe.

Man har også nævnt muligheden af, om man inden for lovens rammer her skulle tage spørgsmålet om staldforbedringer med. Det giver mig anledning til at rejse spørgsmålet, om vi ikke skulle have et mere solidt lovgivningsgrundlag for investeringer i landbrugsbygninger af den ene eller den anden art, end den lov, vi har her, giver anledning til. Jeg tror, det er lige så vigtigt som spørgsmålet om tillægsjord og i lige så høj grad et spørgsmål, der drejer sig om en offentlig finansierings nødvendighed, som så mange andre landbrugsordninger, vi har. Investeringer i landbruget er nu engang jævnt hen, hvis de ellers er planmæssigt gjort, sundere end produktionstilskud af den ene eller den anden art.

Endelig har man nævnt spørgsmålet om jordbanken. Jeg tror, det er et spørgsmål, der i den kommende tid vil trænge sig meget stærkt på. Hvis vi skal ind på at lave en landsplanlægning for landbrugsområdernes udformning, så er en sådan jordbank en af de vigtige ting at få ind i billedet, og jeg tror i det hele taget, det vil være en nyttig og gunstig ting. Jeg ved, den bliver mødt med en blanding af mild velvilje og mild skepsis fra de forskellige sider, men jeg er